

Uchwała Nr XXIV/109/2016

Rady Gminy

Leśna Podlaska

z dnia 30 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Leśna Podlaska uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Leśna Podlaska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

**Przewodnicząca Rady Gminy
Leśna Podlaska**

Ewa Kulińska

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017 – 2020

I. WPROWADZENIE

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Leśna Podlaska przez Radę Gminy, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracę międzyinstytucjonalną, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Leśna Podlaska ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2017 – 2020.

W miarę potrzeb i sytuacji społecznych mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca z 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487)

Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Leśna Podlaska na lata 2014-2020.

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

- **Intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,
- **Dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;
- **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).
- **Przemoc psychiczna** – agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami).
- **Przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych dostępow finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. Odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).
- **Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.
- **Zaniedbania** - ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY LEŚNA PODLASKA

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gminę Leśna Podlaska w 2015 r. zamieszkiwało 4.362 mieszkańców w tym 2160 kobiet.

Dominującą grupę wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, mężczyźni między 25 a 29 rokiem życia oraz kobiety między 20 a 24 rokiem życia.

Według Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Leśna Podlaska realizowano procedurę „Niebieskie Karty” w sposób następujący:

Tabela 1. Procedura Niebieskiej Karty na terenie Gminy Leśna Podlaska.

Rok	2012	2013	2014	2015
Procedura „Niebieska Karta”	9	16	15	12
Liczba grup roboczych	11	19	19	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Leśnej Podlaskiej.

Procedura „Niebieskich Kart” jest w większości przypadków wdrażana przez Komisariat Policji w Janowie Podlaskim podczas interwencji domowych:

2012 r – 5

2013 r – 14

2014 r. – 13

2015 r. - 12.

GOPS w Leśnej Podlaskiej rozpoczął procedurę w 3 rodzinach – 2012 r. oraz 2013 r. i w 1 rodzinie

w 2014 r.

IV. ADRESACI PROGRAMU:

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Leśna Podlaska głównie skierowany jest do:

1) Ofiar przemocy w rodzinie:

- dzieci,
- współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
- osoby starsze,
- osoby niepełnosprawne,

2) Sprawców przemocy w rodzinie.

- 3) Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.
- 4) Społeczności lokalnej.

Cel główny programu

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu:

I. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.

Zadanie 1

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego:

Cel zespołu:

Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania Zespołu:

- 1) Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- 2) Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- 3) Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy
- 4) Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów
- 5) Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- 6) Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- 7) Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- 8) Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między

nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,

- 9) Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie 2

Działalność informacyjno - konsultacyjna.

Cele realizacji zadania:

1. Wsparcie prawne i psychologiczne dla ofiar przemocy i osób uzależnionych

Zadania:

- 1) Udzielanie wsparcia emocjonalnego ,
- 2) Udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,
- 3) Prowadzenie działań informacyjno – konsultacyjnych oraz terapeutycznych dotyczących spraw związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- 5) Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy.

II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie 1

Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cele realizacji zadania:

Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy domowej.

Realizacja zadania:

- Umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Szkołach i Placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji,

- Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- Publikowanie na stronie internetowej Gminy Leśna Podlaska, GOPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,

Zadanie 2

Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.

Cel realizacji zadania.

Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

1. Dzieci i młodzież:

- 1) Promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych,
- 2) Realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- 3) Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji.

1. Dorośli:

- 1) Konsultacje z terapeutą,
- 2) Terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 3) Uczestnictwo w spotkaniach grupy AA oraz grupy terapeutycznej

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Zadanie 1

Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Cel realizacji zadania

- 1) Podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z

problematyka przemocy,

- 2) Profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych,
- 3) Udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Urząd Gminy w Leśnej Podlaskiej,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) Komisariat Policji w Janowie Podlaskim oraz Komenda Miejska Policji w Białej Podlaskiej,
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- 7) Zespół Placówek Oświatowych
- 8) Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
- 9) Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej
- 10) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

VI. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Źródłem finansowania zadań zawartym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są środki własne Gminy oraz pozyskane dotacje celowe na realizację zadania z tego zakresu.